

Vorbereiding en vragen ter behandeling in commissie Samenleving Bezuinigingsvoorstellen Sociaal Domein

Onderwerp: Casussen ter bespreking bezuinigingsvoorstellen Sociaal Domein

Fracties: Sociaal Zevenaar en WijZZ

Datum: 9 september 2025

Contactpersoon: J. Harmsen / A. van Loon - J. du Croix

Aanleiding

Tijdens de raadsvergadering van 18 juni 2025 is de Kadernota vastgesteld. Daarbij is duidelijk geworden dat er forse bezuinigingsvoorstellen op tafel liggen die het sociaal domein raken. Wat echter ontbrak, was een grondige bespreking van deze voorstellen in de commissie samenleving. Dat is een gemiste kans – voor ons als raad en commissie Samenleving, maar vooral voor onze inwoners.

Met deze notitie wordt er een herkansing gecreëerd: Hierbij dus een uitnodiging aan alle fracties om samen stil te staan bij de gevolgen van deze keuzes. Aan de hand van fictieve casusbeschrijvingen verkennen we de mogelijke impact op het dagelijks leven van mensen in onze gemeente. Zo bereiden we ons als commissie inhoudelijk en zorgvuldig voor op de begrotingsbehandeling in oktober.

BA09 – Maatschappelijk werk op school

Een basisschool in Zevenaar ziet dat steeds meer leerlingen kampen met thuissituaties waarin schulden en opvoedproblemen spelen. Dankzij maatschappelijk werk op school werden dit jaar 53 zorgtrajecten voorkomen. Hoe kunnen we de samenwerking tussen school en maatschappelijk werk goed borgen, zonder te vervallen in een eindeloze overlegstructuur waarbij meerdere professionals tegelijk in één gezin actief zijn? Zeker als ook nog een gezinscoach vanuit de gemeente wordt ingezet.

- **Rekenkamer:** Preventie is te versnipperd en onvoldoende ingebed.
- **Kritische vragen:**
 1. Hoe voorkomt het college dat preventieve inzet afhankelijk blijft van incidentele inzet en contacten omdat er geen harde knip te maken is tussen het werk van de maatschappelijk werker en de sociaal-emotionele ondersteuning die de school intern inzet.
 2. Wie vervult in deze samenwerking de regiefunctie? Hoe wordt het principe 'één gezin – één regisseur' geborgd?

BA10 – Kinderopvang SMI (Sociaal Medische Indicatie)

Een alleenstaande vader herstelt van kanker. Zijn chemobehandeling is afgerond en hij vraagt verlenging van de SMI-indicatie aan. De gemeente stelt dat eerst intensieve thuisbegeleiding moet worden geprobeerd. De vader voelt zich overvraagd: hoe moet hij dit organiseren met zijn therapie en chronische vermoeidheid? De kinderopvang biedt structuur en sociale ontwikkeling

voor het kind, maar de vader vreest dat deze voordelen verloren gaan door de inzet van thuisbegeleiding. In de raad rijst de vraag: bespaart deze aanscherping van criteria werkelijk kosten, of leidt het tot grotere problemen op termijn?

- **Inwoner ervaring:** Ouders voelen zich overvraagd als intensieve thuisbegeleiding verplicht wordt gesteld.
- **Rekenkamer:** Inwoners ervaren bureaucratie, onduidelijke toegang en stress.
- **College:** Criteria worden aangescherpt, maar maatwerk blijft mogelijk.
- **Kritische vragen:**
 1. Wat is het nut om in deze casus intensieve thuisbegeleiding verplicht te stellen?
 2. De ontwikkeling van het jonge kind loopt risico's door de kwetsbare gezinssituatie, vader is al dusdanig verzwakt door de behandeling dat de uren dat het jonge kind op de opvang is de vader kan rusten. Vinden de andere partijen dat er toch eerst intensieve thuisbegeleiding moet worden ingezet – in iedere situatie?
 3. De vader moet meewerken aan het plan van aanpak wil hij voor verlenging in aanmerking komen?
 4. Is er onderzocht wat intensieve thuisbegeleiding op termijn kost in vergelijking met SMI?

BA11 & BA16 – Jeugdhulp met verblijf

Een 14-jarig meisje dreigt uit huis geplaatst te worden vanwege beginnende loverboyproblematiek. Moeder verliest de grip, vader is in 2023 overleden. Een gezinscoach van de gemeente probeert de situatie te stabiliseren en een uithuisplaatsing te voorkomen. Maar blijft het meisje niet te lang in een onveilige thuissituatie, puur om kosten te besparen?

- **Inwonerervaring:** Ouders en jongeren ervaren lange wachttijden, wisselende consulenten en soms druk om thuis te blijven in onveilige situaties.
- **Rekenkamer:** Toegang is te bureaucratisch, preventie te beperkt, vaste aanspreekpunten ontbreken.
- **College:** Gezinscoaches voorkomen uithuisplaatsing, er zijn geen langere wachtlijsten.
- **Kritische vragen:**
 1. Hoe kijken andere fracties aan tegen de inzet van gezinscoaches in dienst van de gemeente Zevenaar? Is dit een algemene voorziening, of specialistisch werk dat beter door gespecialiseerde organisaties kan worden uitgevoerd?
 2. Welke structurele maatregelen worden genomen om vaste gezinscoaches en daarmee continuïteit te garanderen?
 3. Preventief een gezinscoach inzetten is ingewikkeld want als er nog weinig aan de hand is wil je geen bemoeienis in je huis. Als de situatie zoals de casus snel uit de hand loopt schiet een gezinscoach altijd te kort want die kan er niet voldoende zijn om moeder en dochter te beschermen tegen mensenhandel.

BA14 – Huishoudelijke ondersteuning

Een vrouw van 55 met MS ontvangt wekelijks huishoudelijke hulp. Door dit bezuinigingsvoorstel wordt dit teruggebracht naar eens per twee weken. Zij ervaart dat haar huis vervuilt (ze laat dingen uit haar handen vallen, heeft regelmatig ongelukjes met toiletgang). Ze probeert kleine huishoudelijke taken bij te houden maar dat kost haar veel energie. Hierdoor heeft ze geen puf meer om onder de mensen te komen. Eenzaamheid neemt toe omdat ze mensen niet meer durft uit te nodigen in haar huis omdat ze zich schaamt dat het vies is in huis. De gemeente stelt dat eenmaal per twee weken hulp efficiënter is en kosten beheerst.

- **Inwonerervaring:** Minder hulp leidt tot vervuiling, stress en verlies van zelfstandigheid.
- **Rekenkamer:** Inwoners ervaren dat gemeente te veel nadruk legt op zelfredzaamheid en mantelzorg.
- **College:** Eens per twee weken hulp is doelmatig en voldoende, mantelzorg wordt niet zwaarder belast.
- **Kritische vragen:**
 1. Hoe zien andere fracties deze ontwikkeling? Wat horen zij van hun achterban, neemt de druk op de mantelzorgers toe? Uit het rekenkamer onderzoek komt naar voren dat inwoners dit wél ervaren?
 2. Hoe bewaakt het college dat doelmatigheid niet ten koste gaat van kwaliteit van zorg en leefbaarheid?
 3. Kunnen fracties dit voorstel steunen als de impact voor mensen veel dieper ingrijpt dan nu door het college wordt voorgesteld? Vereenzaming, vervuiling, gezondheidsrisico's door onhygiënische situaties, schaamte.

BA15 – Was- en strijkservice

De gemeente wil de was- en strijkservice als algemene voorziening aanbieden. In andere gemeenten maakt ongeveer 90% er geen gebruik van.

Een vader van een groot jong gezin wil graag dat de was en strijkservice blijft zoals het was. Moeder kampt met een forse depressie en kan deze taak niet uitvoeren. Vader heeft een full time representatieve baan en de kinderen hebben allen zo hun taakjes in huis. Dit gezin heeft weinig netwerk opgebouwd want het is in 2022 van de Randstad naar de gemeente Zevenaar verhuist. Nette en verzorgde kleding is voor ieder lid in dit gezin belangrijk. Vader geeft aan dat hij dit er niet bij kan doen. De kinderen hebben nog niet de leeftijd om dit zelfstandig te kunnen uitvoeren. Moet de gemeente maatwerk blijven leveren, of juist sturen op algemene voorzieningen om de Wmo-kosten te drukken?

- **Inwonerervaring:** Mantelzorgers ervaren hoge druk en missen maatwerk; algemene voorziening voelt ontoereikend.
- **Rekenkamer:** Samenwerking en preventie zijn onvoldoende; inwoners voelen zich ongehoord.
- **College:** Algemene voorziening sluit beter aan bij Wmo-doelen en blijft maatwerk mogelijk.
- **Kritische vragen:**
 1. Hoe voorkomt het college dat kwetsbare gezinnen buiten de boot vallen door de verschuiving naar algemene voorzieningen?

2. Waarom is er geen behoefteonderzoek in Zevenaar zelf gedaan voordat dit voorstel werd gepresenteerd?